

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS PRAVIENIŠKIŲ 2-ĄJĮ KALĖJIMĄ

2024 m. balandžio 11 d. Nr. 4D-2023/1-1150
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2023 m. lapkričio 15 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą (papildomas skundas – 2023 m. gruodžio 27 d. Nr. P-2426) dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Pravieniškių 2-ojo kalėjimo (toliau – Pravieniškių 2-asis kalėjimas) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nesuteikiant galimybės kasdien užsiimti sportine veikla pasirinktu laiku bei netinkamai nagrinėjant kreipimusis dėl sportinės veiklos (toliau – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „14-o būrio priegose yra įrengta atskira, tik šio būrio nuteistiesiems skirta krepšinio aikštelė [...]. Prie šio skundo pridedu [...] nuteistųjų sportavimo krepšinio aikštelėje grafiką, iš kurio matosi, kad: visą savaitę, kiekvieną dieną, laikas iki pietų šioje aikštelėje yra išvis neužimtas ir nenaudojamas“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Teikiu begales prašymų ir skundų jau kelis mėnesius, kuriuose prašau leisti man kiekvieną dieną iki pietų pasportuoti – neleidžiama. [...]. Kreipiuosi į Kalėjimų tarnybą – atsakymų nulis, bei motyvų irgi nulis. [...]. Klausiu aiškiai ir paprastai: kodėl neleidžiama? Atsakymas: nes jums jau yra sudarytas grafikas [...]. Tada vėl rašau prašymus ir skundus, kad grafikas man visiškai netinka ir prašau jį pakeisti [...] atsakymas vėl toks pat: todėl, kad jums yra sudarytas toks grafikas.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2023 m. lapkričio 21 d. raštu Nr. 4D-2023/1-1150/3D-2384 kreipėsi į Lietuvos kalėjimų tarnybą (toliau – Kalėjimų tarnyba), prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2023 m. gruodžio 6 d. Seimo kontrolierė gavo Kalėjimų tarnybos raštą Nr. 1S-6978, kuriame pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „Pravieniškių 2-ajame kalėjime Pareiškėjas atlieka laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę uždaro tipo bausmės atlikimo vietoje, paprastojėje grupėje, 14 būrio 3 kameroje. Pravieniškių 2-ajame kalėjime 14 būrio nuteistųjų išvedimas sportavimui į lauke esantį sporto aikštyną yra organizuojamas pagal 2023 m. rugsėjo 18 d. patvirtintą grafiką Nr. SV-23-443, kuris sudaromas ir keičiamas atsižvelgiant į nuteistųjų, atliekančių bausmę 14 būryje, skaičių bei dienotvarkę, kitų skyrių bei pareigūnų lankymąsi. Sudarant grafikus atsižvelgiama į siekį atskirti nuteistųjų judėjimo srautus,

užtikrinti veiksmingą bausmę atliekančių nuteistųjų priežiūrą ir saugumą, taip pat į pareigūnų, vykdančių tarnybą uždaro tipo bausmės atlikimo vietoje bei kitų darbuotojų užimtumą. Vadovaujantis minėtu grafiku, Pareiškėjui tris kartus per savaitę (pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 15.00 val. iki 16.00 val.) yra sudaryta galimybė išeiti į sporto aikštyną ir šio grafiko vykdymas yra užtikrinamas. Nurodome, kad lankymosi sporto aikštyne grafiko keitimas yra netikslingas, kadangi uždaro tipo bausmės atlikimo sąlygomis bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumas yra organizuojamas kiekvienai kamerai atskirai, atsižvelgiant į nuteistojo asmenybę, siekiant užtikrinti kuo veiksmingesnę resocializaciją, priežiūrą ir saugumą kiekvienam nuteistajam individualiai, todėl šiuo metu sudarytas ir patvirtintas sportavimo grafikas nuteistiesiems, tarp jų ir Pareiškėjui, užtikrina tinkamiausias sąlygas pasinaudoti galimybe sportuoti.“

4.2. „Pareiškėjas į Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininką dėl sportavimo grafiko kreipėsi su 2023 m. rugsėjo 8 d. prašymu Nr. NPS-23-18110, 2023 m. rugsėjo 19 d. skundu Nr. NPS-23-18765, 2023 m. rugsėjo 20 d. prašymu Nr. NPS-23-18833, 2023 m. rugsėjo 21 d. prašymu Nr. NPS-23-18915, 2023 m. rugsėjo 22 d. prašymu Nr. NPS-23-19012, į kuriuos atsakymas pateiktas Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko 2023 m. rugsėjo 29 d. raštu Nr. SN-23-2420; su 2023 m. spalio 13 d. skundu Nr. NPS-23-20607, į kurį atsakymas pateiktas Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko 2023 m. lapkričio 3 d. raštu Nr. SN-23-2716; su 2023 m. spalio 13 d. prašymu Nr. NPS-23-20609, į kurį atsakymas pateiktas 2-ojo kalėjimo Resocializacijos skyriaus specialisto, atliekančio Saugumo valdymo skyriaus viršininko funkcijas, atliekančio kalėjimo viršininko funkcijas, 2023 m. lapkričio 8 d. raštu Nr. SN-23-2740; su 2023 m. spalio 17 d. skundu Nr. NPS-23-20901, į kurį atsakymas pateiktas Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko 2023 m. lapkričio 6 d. raštu Nr. SN-23-2726; su 2023 m. lapkričio 3 d. prašymu Nr. NPS-23-21949, į kurį atsakymas pateiktas Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko 2023 m. lapkričio 9 d. raštu Nr. SN-23-2767. Į Kalėjimų tarnybos direktorių dėl Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko pateiktų atsakymų, susijusių su krepšinio aikštelės lankymu, Pareiškėjas kreipėsi 2023 m. spalio 13 d. skundu Nr. 2G-2447 ir 2023 m. spalio 13 d. skundu Nr. 2G-2448, į kuriuos atsakymas pateiktas Kalėjimų tarnybos 2023 m. lapkričio 7 d. raštu Nr. 2S-2611; su 2023 m. spalio 30 d. skundu Nr. 2G-2571 ir 2023 m. spalio 30 d. skundu 2G- 2571, į kuriuos atsakymas pateiktas LKT 2023 m. lapkričio 30 d. raštu Nr. 2S-2834.“

4.3. „Kalėjimų tarnyba atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 4 straipsnio 1 dalies 4 punkte yra numatytas bausmių vykdymo individualizavimo principas, kuris reiškia, kad vykdant bausmes turi būti atsižvelgiama į nuteistojo asmenybę, elgesį bausmės atlikimo metu. Vykdamas bausmę taip pat turi būti atsižvelgiama į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo rezultatus ir kitas šio asmens resocializacijai svarbias aplinkybes. Pravieniškių 2-ajame kalėjime šiuo metu patvirtintas 14 būrio sporto aikštyno grafikas, kuris yra sudarytas atsižvelgiant į nuteistųjų skaičių bei dienotvarkę, kitų skyrių pareigūnų ir darbuotojų lankymąsi bei veiklą. Taip pat nurodome, kad vadovaujantis Pravieniškių 2-ojo kalėjimo 2023-12-05 14-ame būryje bausmę atliekančių nuteistųjų pasivaikščiojimo gryname ore grafiku Nr. SV-23-58668, Pareiškėjui taip pat užtikrinamas pasivaikščiojimas gryname ore.

Pažymime, kad vienas iš Kalėjimų tarnybos uždavinių yra ne tik organizuoti ir užtikrinti suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių arešto ir laisvės atėmimo bausmes, užimtumą, tačiau ir užtikrinti laisvės atėmimo vietų saugią aplinką bei apsaugą. Šiuo metu galiojantis 14 būrio sporto aikštyno grafikas yra sudarytas siekiant užtikrinti veiksmingą bausmę atliekančių nuteistųjų priežiūrą ir saugumą. Kalėjimų tarnyba pažymi, kad Pareiškėjas yra asmuo, turintis specifinį teisinį statusą, jis atlieka laisvės atėmimo bausmę, todėl tam tikras jo asmeninių laisvių suvaržymas yra neišvengiamas. Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje taip pat pripažįstama, kad įkalinimo įstaigose, atsižvelgiant į jų pobūdį, gali būti pateisinami platesni apribojimai nei laisvėje esančių asmenų atžvilgiu (žr. 2005 m. spalio 6 d. sprendimą byloje H. prieš Jungtinę Karalystę (Nr. 2), pareiškimo Nr. 74025/01). Be to, pripažįstama, kad tam tikros kalinimo sąlygos ir su tuo susiję apribojimai yra būdingi atliekant laisvės atėmimo bausmę (žr. 1967 m. liepos 11 d. sprendimą byloje K. H. C. prieš Jungtinę Karalystę, pareiškimo Nr. 2749/66), o laisvės atėmimo bausmė visada daro įtaką įprastam asmens gyvenimui ir neišvengiamai nustato tam tikrus apribojimus ir kontrolę (žr. 2007 m. gruodžio 4 d. sprendimą byloje D. prieš Jungtinę Karalystę, pareiškimo Nr. 44362/04). Taigi, Pareiškėjui

taikomas apribojimas dėl konkretaus laiko paskyrimo sporto aikštyne yra pagrįstas ir teisėtas, todėl šiuo metu Pravieniškių 2-ajame kalėjime nėra galimybės keisti grafiko, atsižvelgiant tik į Pareiškėjo pageidavimus.“

Papildomai prie atsakymo pridėta: Pravieniškių 2-ojo kalėjimo 2023 m. rugsėjo 18 d. 14-ojo būrio nuteistųjų sporto aikštyno grafiko Nr. SV-23-44312 kopija; Pareiškėjo 2023 m. rugsėjo 8 d. prašymo Nr. NPS-23-18110 kopija; 2023 m. rugsėjo 19 d. skundo Nr. NPS-23-18765 kopija; 2023 m. rugsėjo 20 d. prašymo Nr. NPS-23-18833 kopija; 2023 m. rugsėjo 21 d. prašymo Nr. NPS-23-18915 kopija; 2023 m. rugsėjo 22 d. prašymo Nr. NPS-23-19012 kopija; Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko 2023 m. rugsėjo 29 d. atsakymo Nr. SN-23-2420 kopija; Pareiškėjo 2023 m. spalio 13 d. skundo Nr. NPS-23-20607 kopija; Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko 2023 m. lapkričio 3 d. atsakymo Nr. SN-23-2716 kopija; Pareiškėjo 2023 m. spalio 13 d. prašymo Nr. NPS-23-20609 kopija; Pareiškėjo 2023 m. spalio 13 d. skundo Nr. 2G-2447 kopija; Pareiškėjo 2023 m. spalio 13 d. skundo Nr. 2G-2448 kopija; LKT 2023 m. lapkričio 7 d. atsakymo Nr. 2S-2611 kopija; Pareiškėjo 2023 m. spalio 30 d. skundo Nr. 2G-2571 kopija; Pareiškėjo 2023 m. spalio 30 d. skundo Nr. 2G-2572 kopija; LKT 2023 m. lapkričio 28 d. atsakymo Nr. 2S-2834 kopija.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2006 m. sausio 11 d. priimtos rekomendacijos šalims narėms Nr. (2006)2 „Dėl Europos kalinimo taisyklių“:

„27.1. Kiekvienam kaliniui kasdien, esant tinkamoms oro sąlygoms, turi būti sudarytos sąlygos ne mažiau nei vieną valandą per dieną mankštintis atvira ore.

27.2. Jei oro sąlygos nėra tinkamos, kaliniams turėtų būti sudarytos alternatyvios sąlygos, kurios leistų mankštintis.“

6. Viešojo administravimo įstatymo (toliau ir – VAI) 3 straipsnis. Viešojo administravimo principai – „[...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]; 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 12) subsidarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu; [...]“.

7. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau ir – BVK):

4 straipsnis. Bausmių vykdymo principai – „1. Bausmių vykdymas grindžiamas šiais principais: [...] 4) bausmių vykdymo individualizavimo. Šio principo esmė ta, kad vykdant bausmes turi būti atsižvelgiama į nuteistojo asmenybę, elgesį bausmės atlikimo metu. Vykdamas bausmę, taip pat turi būti atsižvelgiama į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo rezultatus ir kitas šio asmens resocializacijai svarbias aplinkybes;“.

54 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo tikslas – „Nuteistųjų užimtumo tikslas – mažinti neigiamą kalinimo įtaką, suteikti galimybę nuteistiesiems įgyti žinių, įgūdžių ir kvalifikacijų, kurios padėtų jiems lengviau integruotis į visuomenę, kai jie bus paleisti iš bausmės atlikimo vietos.“

55 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo formos – „1. Bausmę atliekantiems nuteistiesiems šio Kodekso nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaromos galimybės užsiimti prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla. 2. Nuteistųjų užimtumo prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla formos: 1) nuteistųjų darbinė veikla bausmės atlikimo vietoje; 2) nuteistųjų darbas ne bausmės atlikimo vietoje; 3) bendrasis ugdymas, profesinis mokymas, aukštasis mokslas; 4) individuali veikla; 5) dalyvavimas įstaigų ir organizacijų kultūrinėje, švietėjiškoje, sporto ir kitoje veikloje, padedančioje nuteistiesiems resocializuotis; 6) dalyvavimas

nuteistųjų kolektyvo tarybų veikloje.“

56 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo organizavimas – „1. Organizuodama nuteistųjų užimtumą, laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo siekti, kad kiekvienas nuteistasis, išskyrus šio Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekančius nuteistuosius, ne mažiau kaip penkias valandas per parą užsiimtų šio Kodekso 55 straipsnio 2 dalyje nurodytų formų veiklomis. [...]“

8. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės):*

42 punktas – „Į prašymą ar skundą paprastai atsakoma tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas. [...]“

[...]

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

[...]“

47 punktas – „Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgiant į Skunde išdėstytas aplinkybes, išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

9.1. dėl pareigūnų veiksmų nesuteikiant galimybės kasdien užsiimti sportine veikla pasirinktu laiku;

9.2. dėl pareigūnų veiksmų netinkamai nagrinėjant kreipimusis dėl sportinės veiklos.

Dėl pareigūnų veiksmų nesuteikiant galimybės kasdien užsiimti sportine veikla pasirinktu laiku

10. Pareiškėjas Skunde nurodė, kad 14-ajame būryje esančioje krepšinio sporto aikštelėje jis norėtų sportuoti po valandą laiko kiekvieną dieną, tačiau pareigūnai leidžia sportuoti tik pagal sudarytą nuteistųjų sporto aikštyno grafiką, pagal kurį Pareiškėjas gali sportuoti tris kartus per savaitę – pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais nuo 15 iki 16 val.

11. Vadovaujantis BVK nuostatomis, laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo tikslas – mažinti neigiamą kalinimo įtaką, suteikti galimybę nuteistiesiems įgyti žinių, įgūdžių ir kvalifikacijų, kurios padėtų jiems lengviau integruotis į visuomenę, kai jie bus paleisti iš bausmės atlikimo vietos. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems sudaromos galimybės užsiimti prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla. Nuteistųjų užimtumo prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla viena iš formų: dalyvavimas sporto veikloje (šios pažymos

7 punktą).

Atkreiptinas dėmesys, kad bausmės atlikimo sąlygomis bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumas yra organizuojamas kiekvienai kamerai atskirai, atsižvelgiant į nuteistojo asmenybę, siekiant užtikrinti kuo veiksmingesnę resocializaciją, priežiūrą ir saugumą kiekvienam nuteistajam individualiai.

12. Kaip Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierė informavo Kalėjimų tarnyba, nuteistieji Pravieniškių 2-ajame kalėjime sportuoja pagal nustatytą 14-ojo būrio nuteistųjų sporto aikštyno grafiką. Pravieniškių 2-ojo kalėjimo administracija 2023 m. rugsėjo 18 d. sudarė 14-ojo būrio nuteistųjų sporto aikštyno grafiką Nr. SV-23-44312, pagal kurį Pareiškėjui yra nustatytas laikas, kada jis gali užsiimti sportine veikla, t. y. tris kartus per savaitę – pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 15 iki 16 val. Bausmės atlikimo sąlygomis bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumas yra organizuojamas kiekvienai kamerai atskirai, atsižvelgiant į nuteistojo asmenybę, siekiant užtikrinti kuo veiksmingesnę resocializaciją, priežiūrą ir saugumą kiekvienam nuteistajam individualiai, atsižvelgiant į nuteistųjų skaičių bei dienotvarkę. Dienotvarkėje nuteistiesiems yra nustatomos konkrečios valandos, kada jie gali užsiimti laisvalaikio veiklomis, tarp jų ir sportine veikla. Su tuo susijęs ir Pareiškėjui taikomas apribojimas dėl konkretaus laiko paskyrimo sporto aikštyne.

Kalėjimų tarnyba papildomai pateikė šiuo metu galiojantį 14-ojo būrio nuteistųjų sporto aikštyno grafiką (patvirtintas 2023 m. gruodžio 15 d.), kuriame Pareiškėjui yra nustatytos tokios pačios, kaip ankstesniame sporto aikštyno grafike valandos sportinei veiklai, t. y. tris kartus per savaitę – pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 15 iki 16 val. Kaip matyti iš naujai pateikto 2023 m. gruodžio 15 d. grafiko, jame sporto aikštyne nustatytos sporto veiklai skirtos valandos yra tokios pačios, kaip ir prieš tai buvusiam grafike.

Pažymėtina, jog Europos komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą (toliau vadinama – CPT) laikosi nuostatos, kad tinkama veiklos programa (darbas, mokslas, sportas, t. t.) yra ypatingai svarbi kalinių gerovei. CPT yra pastebėjusi, kad kameroose kaliniai negali būti laikomi užrakinti savaitėmis ar net mėnesiais. CPT nuomone, turėtų būti stengiamasi užtikrinti, kad kameroose esantys kalinamieji galėtų didelę dienos dalį (8 ar daugiau valandų) praleisti ne kameroose ir užsiimti įvairia naudinga veikla.

Europos kalėjimų taisyklėse yra akcentuojama, kad kiekvienam kaliniui kasdien, esant tinkamoms oro sąlygoms, turi būti sudarytos sąlygos ne mažiau nei vieną valandą per dieną mankštintis atvira ore. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad visa veikla turi būti organizuojama lanksčiai, kiek įmanoma atsižvelgiant ir į nuteistųjų pageidavimus.

Seimo kontrolierė atkreipia pareigūnų dėmesį į tai, kad pagal šiuo metu Pareiškėjui nustatytą lankymosi sporto aikštyne grafiką Pareiškėjas turi galimybę sportuoti atvira ore tris valandas per savaitę ir tai neatitinka CPT, Europos kalėjimų taisyklėse rekomenduojamų standartų. Fizinis krūvis, trunkantis vieną valandą kasdien, yra minimalus, kuris turėtų būti taikomas visiems nuteistiesiems, nepriklausomai nuo jų kitų užsiėmimų. Kartu Seimo kontrolierė pastebi, kad nuteistųjų dienotvarkė ir joje nustatytas laikas sportui turėtų periodiškai keistis, atsižvelgiant ir į nuteistųjų poreikius.

Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjui dienotvarkėje sportinei veiklai gryname ore skiriamos trys valandos per savaitę neatitinka tarptautiniuose standartuose nustatytų rekomendacijų. Todėl Pareiškėjo skundo dalis dėl Pravieniškių 2-ojo kalėjimo pareigūnų veiksmų (neveikimo) nesuteikiant galimybės kasdien užsiimti sportine veikla pasirinktu laiku pripažintina pagrįsta.

Seimo kontrolierė Kalėjimų tarnybos direktoriui rekomenduoja įvertinti galimybę, kad Pareiškėjas galėtų kasdien, esant tinkamoms oro sąlygoms, ne mažiau nei vieną valandą per dieną mankštintis atvira ore bei periodiškai keisti lankymosi sporto aikštyne grafiko laiką.

Dėl pareigūnų veiksmų netinkamai nagrinėjant kreipimusis dėl sportinės veiklos

13. Pareiškėjas Skunde nurodė, kad ne kartą su skundais ir prašymais kreipėsi į Pravieniškių

2-ojo kalėjimo ir Kalėjimų tarnybos administraciją dėl sportinės veiklos jam patogiu metu, tačiau jokio konkretaus paaiškinimo taip ir nesulaukė.

14. Nagrinėdama pareiškėjų skundus ir prašymus, Kalėjimų tarnyba, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis tai reglamentuojančių teisės aktų – pirmiausia VAI ir Taisyklių – reikalavimų, taip pat viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų – išsamumo principo (7 šios pažymos punktas).

15. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2023 m. rugsėjo 8 d. prašymu Nr. NPS-23-18110, 2023 m. rugsėjo 19 d. prašymu Nr. NPS-23-18765, 2023 m. rugsėjo 20 d. prašymu Nr. NPS-23-18833, 2023 m. rugsėjo 21 d. prašymu Nr. NPS-23-18915, 2023 m. rugsėjo 22 d. prašymu Nr. NPS-23-19012 kreipėsi į Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininką dėl sportinės veiklos krepšinio aikštelėje grafiko pakeitimo – prašė leisti sportuoti rytais, savaitgaliais, pateikti ankstesnį sporto aikštyno grafiką. Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininkas 2023 m. rugsėjo 29 d. į visus pirmiau paminėtus Pareiškėjo prašymus dėl sportinės veiklos organizavimo pateikė atsakymą Nr. SN-23-2420, kuriame paaiškino, kuo vadovaujantis ir į kokius kriterijus atsižvelgiant nustatomi sporto aikštynų grafikai, taip pat nurodė, kad ankstesnių sporto grafikų pateikti negali, ir paaiškino priežastis, kodėl negali pateikti, taip pat nurodė rašto apskundimo tvarką.

Pareiškėjas 2023 m. spalio 13 d. su skundais Nr. NPS-23-20607 ir Nr. NPS-23-20698 kreipėsi į Kalėjimų tarnybos direktorių dėl Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko 2023 m. rugsėjo 29 d. netinkamai pateikto jam atsakymo Nr. SN-23-2420. Pareiškėjas skunduose nurodo, kad atsakymas pateiktas abstrakčiai, jam tinkamai nepaaiškinta dėl sporto aikštyno grafiko. Kalėjimų tarnybos direktorius 2023 lapkričio 7 d. pateikė atsakymą Nr. 2S-2611, kuriame paaiškino, kad neaktualūs grafikai nėra saugomi, todėl pateikti jų kopijos nėra galimybės. Pareiškėjui atsakyme paaiškinta, kaip sudaromi užimtumo grafikai, nurodyti veiksniai, į ką atsižvelgiama. Kalėjimų tarnyba, vertindama Pareiškėjo skundo turinį ir skundžiamo Pravieniškių 2-ojo kalėjimo atsakymą, konstatavo, jog motyvai yra pakankami, todėl nėra pagrindo teigti, kad atsakymas neišsamus ir nemotyvuotas. Kalėjimų tarnybos pateiktas atsakymas išsamus, paaiškinta Pareiškėjui į jo pateiktus klausimus, atsakyme pateikta ir rašto apskundimo tvarka.

Pareiškėjas 2023 m. spalio 30 d. su skundais Nr. 2G-2571 ir Nr. 2G-2572 kreipėsi į Kalėjimų tarnybos direktorių dėl Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininko pateikto jam 2023 m. rugsėjo 29 d. atsakymo Nr. SN-23-2420, kuriame jis nesutinka su jam pateiktu atsakymu dėl sporto aikštyno grafiko, kuriame netinkamai atsakoma į jo prašymų turinį, pateikta neišsami informacija, kodėl jam nėra sudarytos galimybės sportuoti savaitgaliais. Kalėjimų tarnybos direktorius 2023 m. lapkričio 28 d. raštu Nr. 2S-2834 pateikė atsakymą, kuriame Pareiškėjui paaiškinta, kodėl nėra galimybės pateikti ankstesnių sporto grafikų, taip pat kodėl nėra galimybės Pareiškėjui sportuoti savaitgaliais. Atsakyme Kalėjimų tarnyba pažymėjo ir tai, kad Pareiškėjo skundžiamame atsakyme nepasisakoma apie skunduose ir prašymuose, į kuriuos teikiamas atsakymas, keliamus klausimus, todėl sunku įvertinti, ar atsakyta į visus keltus klausimus ir kiek pateikti atsakymai atitinka tikrąsias faktines aplinkybes, todėl konstatuojama, kad Pareiškėjo skundas yra iš dalies pagrįstas. Pravieniškių 2-ojo kalėjimo viršininkui rekomenduojama imtis priemonių ir ateityje nagrinėjant nuteistųjų skundus ir prašymus teikiant atsakymus vadovautis VAI išsamumo principu. Atsakyme nurodyta ir rašto apskundimo tvarka.

16. Apibendrinant nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad tiek Pravieniškių 2-ojo kalėjimo pareigūnai, tiek ir Kalėjimų tarnybos pareigūnai atsakymus Pareiškėjui parengė tinkamai, vadovaudamiesi VAI ir Taisyklėse nustatytais reikalavimais, per teisės aktuose nustatytą terminą, nurodė ir rašto apskundimo tvarką, todėl Pareiškėjo Skundo dalis dėl pareigūnų veiksmų netinkamai nagrinėjant kreipimusis dėl sportinės veiklos atmetina.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl pareigūnų veiksmų nesuteikiant galimybės kasdien užsiimti sportine veikla pasirinktu laiku, pripažinti pagrįstu.

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl pareigūnų veiksmų galimai netinkamai nagrinėjant kreipimusis dėl sportinės veiklos atmesti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui rekomenduoja užtikrinti, kad Pareiškėjas galėtų kasdien, esant tinkamoms oro sąlygoms, ne mažiau nei vieną valandą per dieną mankštintis atvira ore bei periodiškai keisti lankymosi sporto aikštyne grafiko laiką.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į **Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė